

Tidlige potetsorter - Nordland

Potet er den viktigste matveksten som dyrkes i Nord-Norge. Det jobbes stadig med utvikling av nye potetsorter, og hvert år testes 15-20 ulike sorter i feltforsøk i Nordland. I forsøkene registreres tidlighet, avling og kvalitet. I 2024 ble det testet åtte tidlige sorter, to ulike steder i Nordland, på Melbu i Vesterålen og i Grane på indre Helgeland. Sortene i feltene var Solist (gul målesort), Juno (rød målesort), Colomba, Birkeland, Evolution, Hassel, Linus og Nordlys.

Sunniva Løwø
Rådgiver

Tina Schmaucks
Rådgiver

Feltet på Melbu ble anlagt 8. mai. Potetene ble lagt til lysgroing 18. april. Feltet ble gjødslet med 60 kg 12-4-18 ved setting. Feltet ble dekt med fiberduk. Det ble ikke vannet eller overgjødslet. Feltet ble høstet 1. august, etter 85 vekstdøgn.

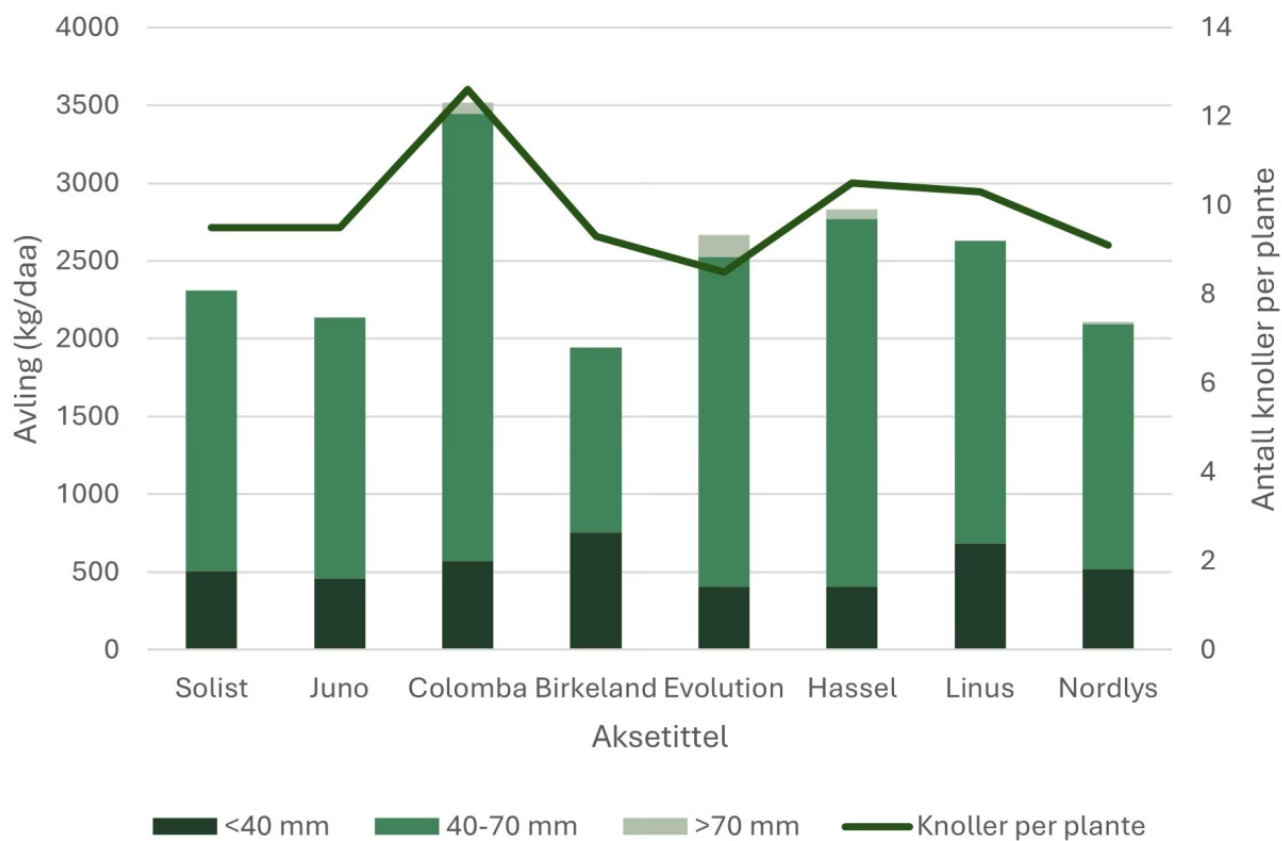
Feltet i Grane ble anlagt 16. mai. Potetene ble lagt til lysgroing 4. april. Feltet ble gjødslet med 55 kg 12-4-18 ved setting, og overgjødslet med 15 kg 12-4-18 i slutten av juni. Feltet ble ikke vannet og hadde ikke fiberduk. Feltet ble høstet 23. juli, etter 68 vekstdøgn.

Avling Melbu og Trofors

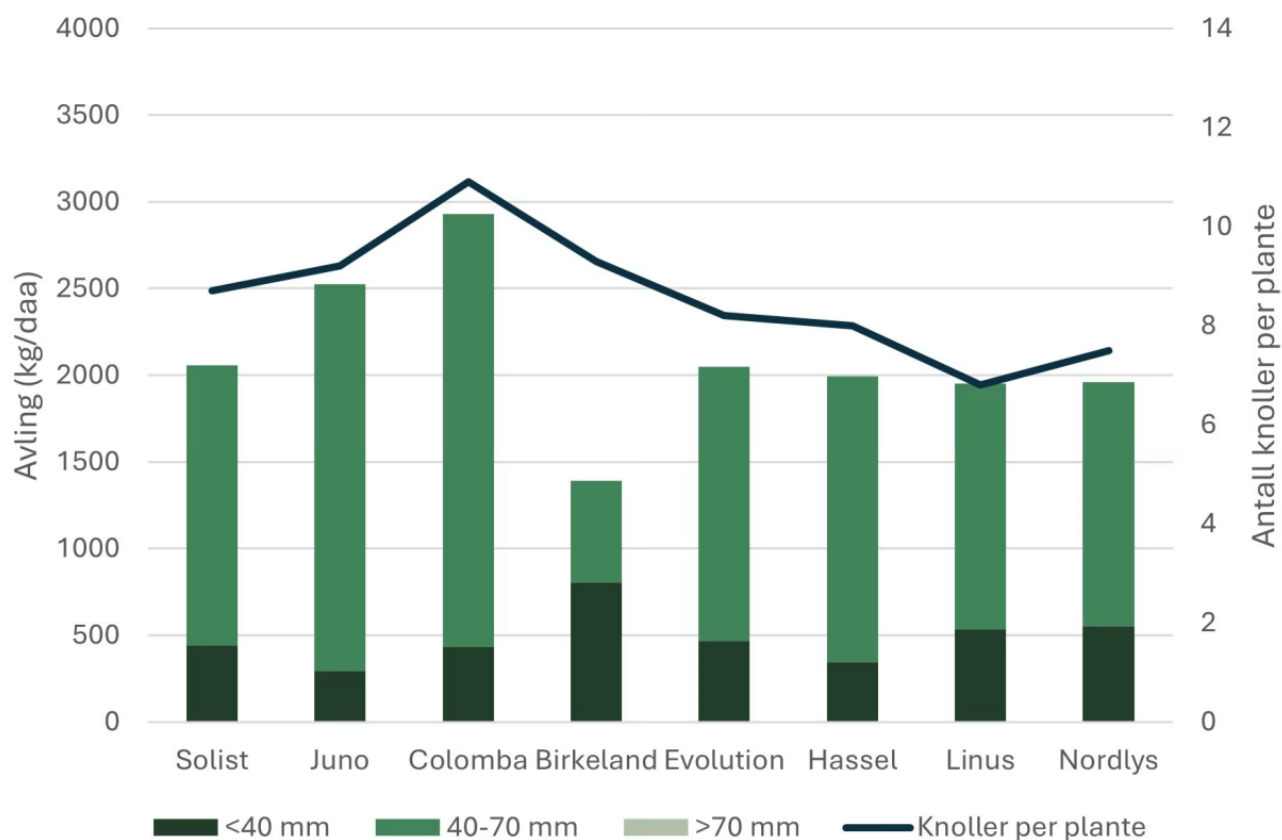

Høsting av tidligpotet.

Melbu

Trofors

Solist er den tidligste sorten i Nord-Norge, og dominerer tidligpotetmarkedet. Den har et knollansett på 12-15, og kan, i gode år, høstes med et tørrstoff på over 16 i slutten av juli, kanskje i midten av juli lengst sør i Nordland. Dersom den får stå og avslutte veksten, kan den danne et brukbart skall og tørrstoff. Solist er svak mot svartskurv og stengelrâte, og man bør derfor bytte ut settepoteten årlig. Solisten hadde en avling midt på treet både på Trofors og Melbu, med 2-2,3 tonn/daa. Tørrstoffet var 15,3 på Trofors og 22,9 på Melbu.

Juno er den tidligste røde sorten i Nord-Norge. Den kan få et brukbart tørrstoff på rundt 18, og har et knollansett på 6-7. Juno er litt ujevn i formen, og kan fort vokse over seg. Man må derfor følge godt med. Avlinga på Trofors var 2,1 t/daa, som var blant de laveste. På Melbu hadde Juno nest høyest avling med 2,5 t/daa. I tørrstoff lå den ca. 1% over Solist.

Colomba er litt seinere enn Solist, men kan bli svært avlingsrik. Knollansettet ligger rundt 12-14 og tørrstoffet rundt 18. Her må man passe på at den ikke blir for stor. Colomba hadde høyest avling i forsøket med 3,5 t/daa på Trofors og like under 3 t/daa på Melbu. Det var også sorten med flest knoller per plante, 10-12. Tørrstoffet var det laveste på Melbu, med 19,9 og nest lavest på Trofors med 14,7.

Birkeland er en middels tidlig norsk sort. Den har et knollansett rundt 12 og et tørrstoff rundt 19. Den er svak mot tørrrâte, men skal være sterk mot mekaniske skader, skurv og foma. Birkeland hadde lavest avling i begge feltene, med i underkant av 2 t/daa på Trofors og i underkant av 1,5 t/daa på Melbu. Det var relativt stor andel understørrelse, og den kunne nok fått litt lengre tid i åkeren. Tørrstoffet var 15,1 på Trofors og 22,9 på Melbu. Til tross for at Birkeland skal være sterk mot skurv, ble det observert en del skurv på denne i begge felt.

Evolution er en rød sort med et knollansett på 10-12 og tørrstoff rundt 10. Den spirer raskt, og kan fort bli stor. Store knoller er utsatt for kolv. Evolution er også svak mot rust. I feltet på Melbu hadde 90% av knollene rust/fysiologisk flekking (se bilde). Avlingsmessig var sorten midt på treet, med 2,5 t/daa på Trofors og 2 t/daa på Melbu. Tørrstoffet var lavest i forsøket på Trofors, med 14,4, og blant de laveste på Melbu med 21,6. Evolution hadde minst skurv i forsøket.

Hassel er en norsk, gul sort som regnes som den tidligste i Sør-Norge. I Nord-Norge er den ofte litt seinere enn Solist. Knollansettet er 10-12 og tørrstoffet ligger rundt 18. Hassel hadde nest høyest avling på Trofors med 2,7 t/daa. På Melbu kom den ut midt på treet med ca. 2 t/daa. Tørrstoffet lå på henholdsvis 15 og 21.

Linus er en halvtidlig sort til pommes frites. Knollansettet er 10-11 og tørrstoffet ligger rundt 22. Formen er noe avlang. Linus hadde en avling midt på treet, med 2,6 t/daa på Trofors og ca. 2 t/daa på Melbu. Tørrstoffet var høyest i begge felt, med 17,5 på Trofors og 25,1 på Melbu.

Nordlys er en ny, norsk sort med knollansett på 12-13 og et tørrstoff på 21. Den er middels tidlig og skal være sterk mot rust. Nordlys hadde nest lavest avling i begge felt, med 2,1 t/daa på Trofors og 1,9 t/daa på Melbu. Den er ikke blant de tidligste sortene, og kunne nok fått litt lengre tid i feltet. Tørrstoffet lå på henholdsvis 17,3 og 24,1. Nordlys var mest utsatt for skurv i begge felt.

Tørrstoff % Melbu og Trofors

